

Dariusz Pauch

Fundusz wspierania rozwoju gospodarczego miasta Szczecin jako szansa na pozyskanie kredytu dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 34, 90-97

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DARIUSZ PAUCH

Uniwersytet Szczeciński

FUNDUSZ WSPIERANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA SZCZECIN JAKO SZANSA NA POZYSKANIE KREDYTU DLA MIKRO, MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

Wprowadzenie

Istotą funkcjonowania każdego funduszu poręczeń jest przejmowanie części ryzyka kredytobiorcy z tytułu pozyskiwanego przez nich finansowania. Działalność funduszy poręczeń z natury nakierowana jest na podmioty gospodarcze, które bardzo często posiadają zdolność kredytową, ale nie są w stanie przedstawić wystarczającej ilości wiarygodnych zabezpieczeń własnych. Udostępnienie dodatkowego zabezpieczenia, jakim jest poręczenie spłaty kredytu, obniża ryzyko instytucji udzielających kredytów i w efekcie zachęca banki do finansowania przedsięwzięć objętych działalnością doręczeniową. Uruchomienie finansowania stwarza szansę rozwoju przedsiębiorcy.

Ogólna charakterystyka Funduszu

Nie ulega wątpliwości, że o pozycji samorządów lokalnych, praktycznie w każdym przypadku, decyduje pozyskiwanie i alokacja kapitału finansowego. Rozwój gospodarczy lokalnego biznesu uzależniony jest od dostępu do bankowych, para i pozabankowych instytucji finansowych i oferowanych przez nie różnych instrumentów finansowych¹. Najistotniejszą kwestią dla każdego miasta jest aktywizacja gospodarcza. Jednym z jej instrumentów jest rozwój przedsiębiorczości, a także polityka władz promująca działalność inwestycyjną². W celu pomocy najsłabszym i najmniejszym podmiotom, powstał Fundusz Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina (FWRGMS). Fundusz działa w Szczecinie od 2002 roku i został utworzony z inicjatywy Gminy Miasto Szczecin. Be-

---

¹ Por. S. Flejterski, Z. Miklewicz, *W poszukiwaniu modelu regionalnej architektury bankowo-finansowej*, [w:] Samorząd terytorialny III RP w procesie integracji europejskiej, t. 1, Kalisz 2003, s. 50 i dalsze.

² S. Flejterski, P. Pluskota, I. Szymczak, *Instytucja i usługi poręczeniowe na rynku finansowym*, Warszawa 2005, s. 130.

neficientami udzielonych poręczeń na zabezpieczenie kredytów są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, prowadzące działalność na terenie miasta Szczecin.

Kapitał zakładowy Funduszu ocenia się na 29 606 000 zł, a kapitał finansowy na 12 500 000 zł³. Kapitał zakładowy to kapitał, w którego skład wchodzi kapitał finansowy, dotacje, subwencje, rzeczy ruchome i nieruchomości. Biorąc pod uwagę wielkość kapitału zakładowego i przyjmując standaryzację Krajowego Stowarzyszenia Funduszy Poręczeniowych (KSFP), który definiuje pięć grup wielkościowych funduszy, Szczeciński Fundusz można uznać za „bardzo duży”, ponieważ wg KSFP, w tej grupie znajdują się fundusze, dysponujące kapitałem powyżej 12 mln zł.

Warunki uzyskania poręczenia

Pierwszym warunkiem jaki trzeba spełnić, aby uzyskać poręczenie, jest prowadzenie działalności gospodarczej jako mikro, mały lub średni przedsiębiorca. Należy posiadać wyraźnie określony cel, na który zostanie zaciągnięty kredyt.

Poręczeniem mogą być objęte kredyty przeznaczone na:

- finansowanie inwestycji,
- finansowanie bieżącej działalności gospodarczej,
- finansowanie nakładów inwestycyjnych refinansowanych ze środków Unii Europejskiej⁴.

Wszystkie poręczenia dotyczą kredytów przeznaczonych na finansowanie działalności gospodarczej. Wydatki z tytułu zaciągniętego kredytu, przedsiębiorcy mogą przeznaczyć na finansowanie bieżącej działalności, jak i finansowanie podejmowanych inwestycji (koszty budowy, remonty), zakup środków trwałych, wyposażenie, zakup surowców i materiałów do produkcji.

Maksymalny poziom poręczenia jaki udziela Fundusz, wynosi 70% wnioskowanego kredytu lub pożyczki, z zastrzeżeniem, że poręczenie nie obejmuje odsetek oraz prowizji, związanych z kredytem lub pożyczką. Każdorazowe udzielenie poręczenia wymaga zgody odpowiednich organów Funduszu. Gdy kwota udzielonego poręczenia ma opiewać na kwotę do 150 000 zł, wystarczy zgoda prezesa zarządu Funduszu. W przypadku, gdy poręczenie mieści się w przedziale od 150 000 zł do 400 000 zł, wymagana jest zgoda Rady Nadzorczej. Natomiast potwierdzenie udzielenia poręczenia w kwocie powyżej 400 000 zł uzależnione jest od decyzji Prezydenta miasta Szczecin. Minimalna kwota poręczenia jaką może udzielić Fundusz opiewa na 15 000 zł. Poręczenie udzielane jest na okres trwania kredytu lub pożyczki. Podstawowym zabezpieczeniem jaki musi złożyć podmiot chcący skorzystać z poręczenia jest weksel in blanco, zaopatrzony w deklarację wekslową. W szczególnych

³ Dane Funduszu Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecin Sp. z o.o. (stan na dzień 31.11.2008).

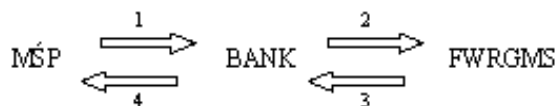
⁴ Dane udostępnione przez Funduszu Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecin Sp. z o.o.

wypadkach, jeśli kredyt jest obciążony wysokim ryzykiem, Fundusz może wymagać dodatkowych zabezpieczeń.

Przedsiębiorstwa, który chce uzyskać poręczenie, musi ponieść koszty związane z udzieleniem poręczenia. Pierwszą z opłat jest prowizja za rozpatrzenie wniosku o poręczenie, która wynosi 100 zł i nie podlega zwrotowi w przypadku negatywnej decyzji Funduszu, powodującej odrzucenie wniosku o udzielenie poręczenia. Kolejnym kosztem jaki trzeba ponieść, jest jednorazowa prowizja z tytułu udzielonego poręczenia, która uzależniona jest od stopnia ryzyka kredytowego oraz długości okresu poręczenia. Prowizja jednorazowa kształtuje się w wysokości od 1,00 do 3,00% maksymalnej kwoty poręczenia określonej w umowie o udzielenie poręczenia. W przypadku poręczeń udzielanych na okres dłuższy niż 36 miesięcy, pobierana jest prowizja w wysokości od 1,00 do 1,50% bieżącej kwoty poręczenia, która nazywana jest „prowizją rocznicową”, ponieważ płatna jest w każdą rocznicę poręczenia w okresie kredytowania.

Podstawową zasadą, na której opiera się działalność Funduszu jest to, że poręczenie udzielane jest dopiero po uzyskaniu pozytywnej decyzji banku o udzielenie kredytu. Poręczenie udziela się na podstawie pisemnego wniosku według opracowanego wzoru, dostępnego w Instytucjach Finansowych. Instytucje Finansowe, z którymi współpracuje Fundusz to: Bank PKO BP SA, Bank Spółdzielczy Rzemiósła SA w Szczecinie oraz Bank BPH SA.

Na rysunku 1 przedstawiono cały proces uzyskania poręczenia przez mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo. Każda inicjatywa rozpoczyna się od złożenia wniosku o poręczenie w odpowiednim banku (1). Bank po wstępnej analizie, przesyła wniosek wraz z całą dokumentacją do Funduszu. Fundusz szczegółowo analizuje dokumentację, bierze m.in. pod uwagę sytuację przedsiębiorcy, wartość ewentualnej kwoty poręczenia oraz czas trwania umowy kredytu (2). Zatwierdzony wniosek wraz z umową poręczenia zostaje odesłany przez Fundusz do banku (3). Kredytodawca (bank), po otrzymaniu potwierdzenia udzielonego poręczenia uruchamia kredyt (4). Procedura starania się o uzyskanie poręczenia została ograniczona do minimum. Klient Funduszu praktycznie nie ma kontaktu fizycznego z instytucją udzielającą poręczenia. Wszystkich formalności związanych z dostarczeniem wniosku o udzielenie poręczenia i odebranie decyzji dopełnia bank. Fundusz wychodzi z założenia, że ewentualnemu klientowi będzie bliżej i łatwiej skontaktować się z bankiem, który ma wiele placówek na terenie miasta, niż fatygować się do Funduszu i w nim dowiadywać się szczegółów dotyczących możliwości i warunków uzyskania poręczenia. W ta-

Rys. 1. Proces uzyskania poręczenia

Źródło: opracowanie własne.

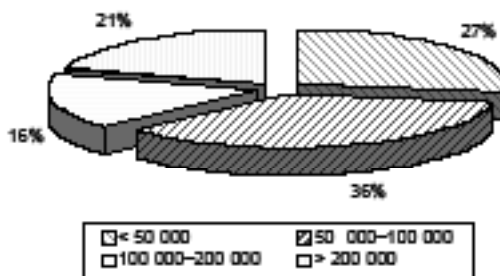
kim przypadku nieoceniona jest rola doradców kredytowych, którzy informują i zachęcają potencjalnych kredytobiorców do korzystania z usług Funduszu.

Czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosku proceduralnie wynosi dwa tygodnie. W przypadku, gdy przedsiębiorca złoży wszystkie niezbędne dokumenty oraz gdy do udzielenia poręczenia wymagana jest tylko zgoda prezesa Funduszu, a kwota poręczenia nie przekracza 150 000 zł, cały proceder trwa maksymalnie dwa dni. Krótki czas oczekiwania na potwierdzenie udzielenia poręczenia jest bardzo ważny, ponieważ wpływa na szybkość otwarcia linii kredytowej przez bank. Skrócenie kanałów kontaktu z klientem i szybkość podejmowania decyzji udzielenia poręczenia jest bez wątpienia atutem Funduszu.

Aspekty działalności Funduszu

Szacuje się, że od początku działalności, Fundusz przyjął blisko 380 wniosków o udzielenie poręczenia⁵. Liczba poręczeń, która pozytywnie przeszła etap weryfikacji, wynosi blisko 340. W samym roku 2007 udzielono 73 poręczenia kredytów lub pożyczek, zaciągniętych przez szczecińskich przedsiębiorców, natomiast w roku 2008 do 30 września Fundusz udzielił 47 poręczeń.

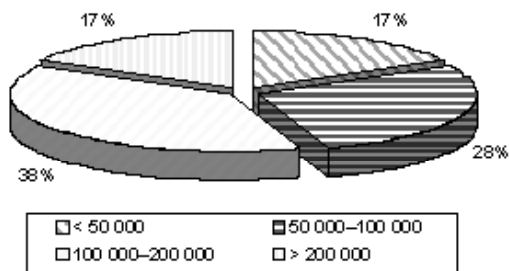
Biorąc pod uwagę strukturę udzielonych poręczeń według wartości poręczenia w roku 2007 (rys. 2), przeważają niskie kwoty od 50 000–100 000 zł. Natomiast w roku 2008 (rys. 3) przeważają kwoty mieszczące się w przedziale 100 000–200 000 zł. Widoczna jest zmiana struktury poręczeń. Coraz większe znaczenie mają poręczenia o dużej wartości jednostkowej. Wzrost zapotrzebowania na poręczenia o wysokich kwotach jest konsekwencją wzrostu wartości kapitału poręczeniowego Funduszu. Wartość kapitału Funduszu z roku na rok wzrasta, przez co Fundusz może udzielać poręczenia o co raz to większych wartościach finansowych.

Rys. 2. Struktura udzielonych poręczeń według kwoty poręczenia (2007 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Fundusz Wspierania Gospodarczego Miasta Szczecin Sp. z o.o.

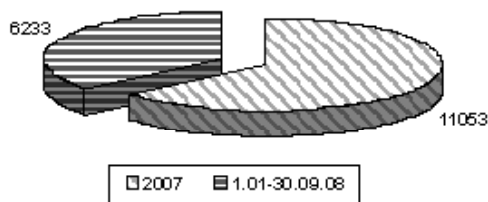
⁵ Dane Funduszu Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecin Sp. z o.o. (stan na dzień 31.11.2008).

Rys. 3. Struktura udzielonych poręczeń według kwoty poręczenia (1.01–30.09.2008 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Fundusz Wspierania Gospodarczego Miasta Szczecin Sp. z o.o.

Fundusz w roku 2007 udzielił poręczeń na łączną kwotę wynoszącą 11 053 tys. zł (rys. 4). Podczas gdy łączna wartość poręczeń udzielonych przez wszystkie Fundusze działające na terenie Polski w tym samym roku kształtowała się na poziomie 600 mln zł⁶. Natomiast średnia wartość poręczeń udzielonych przez jeden statystyczny fundusz w roku 2007, wyniosła 11 300 tys. zł. Jak widać, Fundusz Wspierania Miasta Szczecina dużo nie odbiega od średniej arytmetycznej wartości udzielonych poręczeń przez wszystkie Fundusze działające na terenie Polski. W roku 2008, do końca trzeciego kwartału Fundusz udzielił poręczeń o wartości 6 233 tys. zł. Widoczny spadek wartości poręczeń jest związany z liczbą udzielonych poręczeń. Zarówno w roku 2008 spadła liczba udzielonych poręczeń, jak i wartość udzielonych poręczeń. Należy wziąć pod uwagę to, że za 2008 rok nie mamy pełnej liczby danych. Informacje zamykają się na trzecim kwartale roku. Jednak trzy ostatnie miesiące każdego roku nie przynoszą drastycznych zmian w strukturze i liczbie udzielanych poręczeń przez Fundusze.

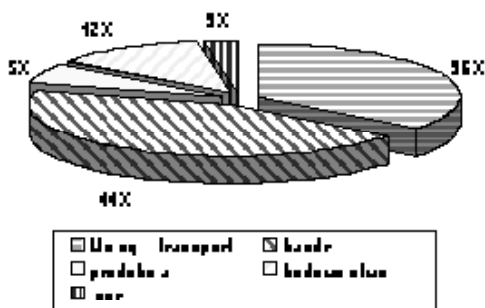

Rys. 4. Wartość udzielonych poręczeń (tys. zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Fundusz Wspierania Gospodarczego Miasta Szczecin Sp. z o.o.

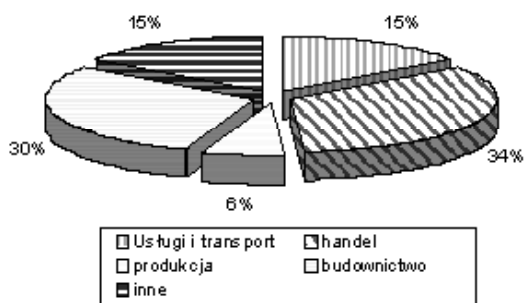
⁶ Raport o stanie funduszy poręczeń kredytowych w Polsce (stan na dzień 31.12.2007 r.).

Ciekawe spostrzeżenia przedstawia struktura poręczeń udzielonych ze względu na sektor działalności przedsiębiorcy, który skorzystał z udzielonego poręczenia w roku 2007 (rys. 5) i 2008 roku (rys. 6). W strukturze dominują trzy grupy przedsiębiorców: „handel”, „usługi i transport” oraz „budownictwo”. Pozostałe sektory („produkcja” i „inne”), wykazują dużo mniejszy udział. W roku 2007 i w 2008 najczęściej poręczeń uzyskały firmy działające w handlu. Ten sektor gospodarki Szczecina potrzebował dużego zastrzyku kapitału w postaci finansowania zewnętrznego obcego. W roku 2008, w porównaniu z rokiem 2007, wzrosła także liczba udzielonych poręczeń przedsiębiorcom działającym w budownictwie. Firmy budowlane, chcąc wykorzystać ostatnie chwile dobrej koniunktury w branży, postanowiły skorzystać z kredytu. Spadek liczby udzielonych poręczeń zanotowano w sektorze, zajmującym się usługami i transportem. Przedsiębiorcy z tego sektora rzadziej korzystali w 2008 roku z poręczenia zaciąganego przez siebie kredytu.

Rys. 5. Ilość udzielonych poręczeń ze względu na sektor działalności przedsiębiorcy (2007 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Fundusz Wspierania Gospodarczego Miasta Szczecina Sp. z o.o.

Rys. 6. Ilość udzielonych poręczeń ze względu na sektor działalności przedsiębiorcy (1.01–30.09.08 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Fundusz Wspierania Gospodarczego Miasta Szczecina Sp. z o.o.

Biorąc pod uwagę liczbę udzielonych poręczeń, według poręczanego zobowiązania w roku 2007 (rys. 7) oraz w roku 2008 (rys. 8), najwięcej poręczeń zostało udzielonych na kredyt lub pożyczkę o charakterze obrotowym. Wydatki związane z bieżącą działalnością przedsiębiorstwa okazały się najbardziej pożądaną formą kredytowania. W roku 2007 aż 75% wszystkich udzielonych poręczeń zostało przeznaczonych na kredyty obrotowe. Widoczny jest trend wzrostowy, ponieważ w roku 2008 nastąpił wzrost poręczeń przyznanych na finansowanie działalności kredytu lub pożyczką obrotową. Taka sytuacja wskazuje na wzrastające problemy firm związane z finansowaniem bieżącej działalności. Brak środków na zakup surowców, materiałów czy na regulowanie bieżących zobowiązań, wpływa na wzmogoną liczbę zaciąganych kredytów lub pożyczek o charakterze obrotowym.

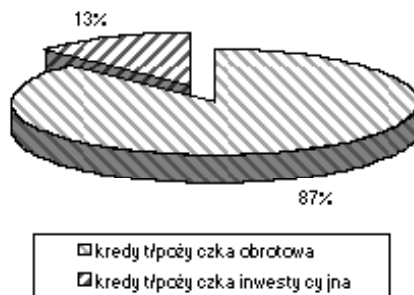
Przedsiębiorstwa mają problemy z finansowaniem bieżącej działalności, więc perspektywa finansowania inwestycji przechodzi na dalszy plan ustalenia celów działania firmy. Niestety przyszły rok może okazać się jeszcze trudniejszy, ponieważ wszystkie formy inwestycji będą silnie ograniczane. Możliwości finansowania ze środków własnych okazały się niewystarczające, ponieważ zyski firm spadną. Finansowanie ze środków obcych okaże się o wiele trudniejsze. Banki ustalą swoją politykę kredytową na jeszcze bardziej rygorystycznym poziomie. W takim przypadku firmom mogą przyjść z pomocą fundusze pożyczkowe i poręczeniowe. Rola funduszy w kolejnych latach na pewno będzie rosła. W Ministerstwie Gospodarki tworzony jest program na rzecz rozwoju funduszy pożyczkowych i poręczeniowych na lata 2008–2013. Należy zauważyć, że nieoceniona jest także rola Narodowego Banku Polskiego, który poprzez obniżkę stóp procentowych może wpłynąć na politykę kredytową banków. Wysokie koszty pozyskania kapitału nie pobudzają inwestycji, a bez inwestycji nie ma wzrostu gospodarczego. Innym czynnikiem, który wpłynie na możliwości inwestycyjne przedsiębiorców jest odpowiednie wykorzystanie finansowania ze strony Unii Europejskiej. Duże znaczenie będzie miał tutaj sektor bankowy, instytucje będą musiały wskazać projekty, które są najważniejsze i w przyszłości przyniosą najlepsze oraz najszybsze efekty zainwestowanego kapitału.

Rys. 7. Liczba udzielonych poręczeń według poręczanego zobowiązania (2007 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Fundusz Wspierania Gospodarczego Miasta Szczecin Sp. z o.o.

Rys. 8. Liczba udzielonych poręczeń według poręczonego zobowiązania (1.01–30.09.08 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Fundusz Wspierania Gospodarczego Miasta Szczecin Sp. z o.o.

Podsumowanie

Funduszu Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina daje mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom możliwość uzyskania dodatkowego źródła finansowania. Kredyt i pożyczka jako źródło zewnętrzne obce daje przedsiębiorcom możliwość finansowania bieżącej działalności oraz inwestycji takich jak np. zakup nowych maszyn, urządzeń czy środków transportu.

Korzyści, jakie zyskuje przedsiębiorca ze współpracy z Funduszem, jest bardzo wiele. Dzięki skróceniu procedur uzyskania kredytu przedsiębiorca zyskuje czas, który jest tak cenny w dzisiejszych czasach. Oszczędności uzyskane z niskiego kosztu ustanowienia zabezpieczenia pozwalają na obniżenie kosztu kredytu. Kredytobiorca może swobodniej dysponować własnym majątkiem. Zabezpieczenie zaciągnięcia tego kredytu czy pożyczki spoczywa w dużym stopniu na podmiocie zewnętrznym, jakim jest Fundusz. Kolejną zaletą uzyskania poręczenia w ramach współpracy z Funduszem jest możliwość tworzenia nowych i zachowanie istniejących miejsc pracy.

THE FUND FOR ECONOMIC DEVELOPMENT SUPPORT OF SZCZECIN CITY AS CHANCE FOR CREDIT FOR SMALL AND MEDIUM SIZED ENTERPRISES

Summary

The article presents the general characteristic of the fund for economic development of Szczecin city company ltd. Based on the most important aspects of the guarantee. It discusses conditions of gaining guarantee and all process of gaining guarantee for small and medium sized enterprises was also presented. In the article there was represented evaluation of the activities of the fund. The author shown using the schemes the basic activities of the fund according to data from 2007 and 2008 year (1.01–30.09.2008). This presentation made possibility to compare and evaluate effects of activities of the fund in last two years.